

FYTS- EN KUIERRÔTE
de
Schierstins
cultureel historisch centrum

**Historische
Route
Feanwâlden**

Het wapen van Veenwouden (Feanwâlden) is gebaseerd op de naam van het dorp: het veen en de wouden. De schildvoet verwijst naar het veen en de turf, zoals ook in de voormalige wapens van de veenpolders.

De burcht staat voor de wijd en zijd bekende Schierstins. De elzenbladen staan hier voor de Friese Wouden op de zandgronden die noordelijk van het dorp overgaan in veengebieden.

De twee elzenbladen staan symbool voor de vroegere dorpjes Eslawald en St. Johanneswald, waar het dorp Feenwolde –Veenwouden– Feanwâlden oorspronkelijk uit voortgekomen is.

*Wat is er nu nog over van de geschiedenis van Feanwâlden? Wat is daarvan nu nog te zien? Niet veel meer, zeg je dan wat oppervlakkig. Maar eigenlijk, bij nader inzien, heeft ons dorp nog heel wat te bieden als het om **“het gezicht van vroeger”** gaat. Uitgedaagd door dit gegeven is voor het gebied Feanwâlden, de Swette en Kûkherne een historische fiets- en wandelroute ontwikkeld.*

U start bij het oudste gebouw van het dorp: de Schierstins; hier eindigt de route eveneens.

U ontdekt zo toch veel van “Feanwâlden hoe het ooit was”! Neem de tijd om de bijzondere huizen en gebouwen te bekijken. Zo blijkt bijvoorbeeld dat er hier een aantal laat 19^e eeuwse boerderijen en “woonstedes” zijn behouden. De route leidt u langs deze (woon)boerderijen, herenhuizen en andere interessante historische plekken uit die tijd.

Feanwâlden is ook al eeuwenlang een knooppunt van vervoer tussen noord en zuid. Rond het Spoarpark is hier nog veel van terug te zien. Bedrijvigheid en handel in vroeger tijd was vooral te vinden rond de Haven en de Koemarkt. Terwijl de zuivelfabriek Freia -met haar markante schoorsteen van 50 meter hoog, jarenlang beeldbepalend voor het dorp- ooit één van de grootste werkgevers van het dorp was.

Bij de ingang van de Freiahôf staat een groot informatiebord, als verwijzing naar de plek, waar “it molkfabryk” heeft gestaan en waar tientallen dorpsbewoners hun werkzame leven doorbrachten.

Gelukkig hebben we de foto's nog... Er zijn nog drie van dergelijke grote informatieborden geplaatst -waarop meerdere foto's en afbeeldingen- bij het Spoarpark, De Haven en de Koemarkt. Allemaal plekken met een bijzondere historische betekenis.

Deze *historische fiets- en wandelroute* is een kleine tien kilometer lang. Door de Swette, Kûkherne én de Goddeloaze Singel in de route op te nemen, komt u door het mooie Woudenlandschap met zijn elzensingels maar eveneens door het kale aangrenzende veenweidegebied met zijn kenmerkende waterlopen er doorheen. Kûkherne is het keerpunt. Ga nu terug via het verharde fietspad, nu meteen rechts na het passeren van het viaduct over de Centrale As. Via de Goddeloaze Singel en de spooronderdoorgang komt u bij de nieuwe Skillige Piip. Veel oude volksverhalen hebben zich hier afgespeeld (zie de info op het hier geplaatste fotobord.) Via het Oastein komt u Feanwâlden weer binnen, hier eindigt de route uiteindelijk bij de Schierstins.

ROUTE BESCHRIJVING

HISTORISCHE ROUTE FEANWÂLDEN

START EN FINISH: DE SCHIERSTINS

- Ga vanaf de Schierstins, linksaf via de **Muontsewei** naar de **Stinswei**, hier rechtsaf.
- Aan beide kanten van de weg zie je fotoborden, bij de huisnummers 1, 5, 7 én 2, 4, 6, en 12.
- Eerstvolgende kruising rechtsaf: **Notaris Straatsmawei**, en direct rechtsaf: **Boarg. Faberwei**, op nummer 8 zie je het “Bylsmatsjerkje.”

Ga **terug naar de Stinswei**, nu rechtsaf en weg vervolgen.

- **Stinswei**. Nu tref je borden aan op de nummers: 9, 14 en 17. Weg vervolgen en op de tweede kruising rechtsaf naar de **Nijewei**. Op

nummer 35 zie je de voormalige “Skoalle mei de Bibel” (nu sportschool) en daarnaast het “skoalhûs”: *Merel*, op nummer 37. Ga nu **terug naar de Stinswei**.

Op de **Stinswei**, oversteken naar het bus- en treinstation.

Vlakbij de informatiezuil (Toeristisch overstappunt) zie je het grote informatiebord over het stationsgebied en **Spoarpark**.

• Ga hierna terug tot de kruising met de **Nijwei**, hier linksaf, hier staat een bord bij nummer Nijwei 7. Net voor de spoorwegovergang rechtsaf: de **Ilsbaanstrjitte** (hier vind je informatie over de vroegere buurt en de Ilsbaan). Ga nu terug naar de spoorwegovergang en steek over, je bent nu op de **Suderwei**. Hier tref je aan beide zijden borden aan: rechts de nummers: 2, 6, 8 en aan de overkant: de nummers 15 en 21. **Let op**, na nummer 2 kom je bij de

Freiahôf (op dit terrein stond destijds de zuivelfabriek: FREIA. (Zie: het grote informatiebord bij de ingang van de weg).

- Weg vervolgen. Op de eerstvolgende kruising: linksaf naar **de Swette**. Hier tref je de nummers: 20, 22 en 24 aan.

De weg vervolgen tot je op de linkerkant een fotobord ziet bij het begin van het **Tsjerkepaad**.

Weg vervolgen, bij nummer 41 sta je voor het geboortehuis van de schrijver Theun de Vries. Hierna nog steeds:

rechtdoor, je komt nu op de **Kûkhernewei**. Ook hier tref je borden aan, aan beide kanten van de weg. Eerst rechts op nummer 16 en (na viaduct over de Sintrale As), nummer 46 (hier stond destijds het “Jagtslot”). (*Recht tegenover nummer 46 eindigde de Goddeloaze Singel.*) Weg vervolgen, tot boerderij met gracht ervoor op nummer 29.

- Iets verder op nummer 62 woonde de dochter van de “wûnderdokter fan Kûkherne”: Grutte Wopke. Hijzelf heeft gewoond in een huis hier recht tegenover. Dat bestaat helaas niet meer. Je bent nu net voor de brug over de Swemmer/Kuikhornstervaart.

- Ga nu terug, over het viaduct, en hierna direct rechtsaf over het fietspad. Dit pad volgen, je komt nu op de “**Goddeloaze singel**.” Bij de nieuwe “**Skilige Piip**” staat een

bord met informatie over o.a. de vele oude volks- en spookverhalen die zich hier hebben afgespeeld. Nu direct linksaf (fietspad naar

Feanwâlden). Eerstvolgende weg: rechtsaf, je komt nu op het **Oastein**. Hier staan borden bij de nummers 17 en 15.

- Weg vervolgen, je komt nu op de **Haadstrjitte**, bij nummer 27 staat een bord en hier schuin tegenover zie je een groot informatiebord, bij de Koemarkt.
- Ga rechtdoor tot de kruising, ga nu linksaf: de **Feintensloane**. Hier tref je net voorbij de winkel een bord aan over de vroegere nummers 3 en 5; ga verder naar 7. Ga nu terug naar de kruising.

- Tegenover de **Feintensloane**, verderop aan De Haven, zie je het volgende grote verzamelbord (“De Haven en De Finnen”). Ga terug naar de **Haadstrjitte** naar de nummers 20 en 18. Ga dan rechtsaf, naar **De Finnen**, nummer 1 en 9. Hierna terug naar de **Haadstrjitte**. Ga hier rechtsaf, je komt nu bij de nummers 3-5, 6, 4 en 2.
- Ga nu weer terug naar de Schierstins, waar je ook bent begonnen, einde route.

**We hopen dat je hebt genoten van deze
afwisselende “Historische Route Feanwâlden”.**

Buurt — Veerwouden

Veenwouden, Ned. Herv. Kerk

FYTS- EN KUIERRÛTE **Historische Route Feanwâlden**

Initiatiefnemers Historische Route Feanwâlden:

Klaas Wielinga en Gerk van der Veen

Coördinatoren en uitvoerders:

Gerk van der Veen, Harm Woelinga, Jan Bergsma en Lieuwe van der Veen

Vormgeving en layout van deze folder: Baukje Scheppink

Beheer en eindverantwoordelijkheid: Stichting De Schierstins

De Historische route Feanwâlden is mogelijk gemaakt door bijdragen van:

Talma Stichting Dokkum

A.S. TALMA STICHTING

provinsje fryslân
provincie fryslân

Iepen Mienskipsfûns Fryslân,
provincie Fryslân

Vereniging van Doarpsbelangen Veenwouden/Veenwoudsterwal

Accountantskantoor Van Wieren en Vellinga

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Stichting Freonen fan de Skierstins

Haadstrjitte 1
9269 SW Feanwâlden
dinsdag t/m zondag
open van 13.30 - 17.00

Houtbouw Van der Veen, Noardburgum

Gemeente Dantumadeel

P.W. Janssen's Friesche Stichting

P.W. Janssen's Friesche Stichting

Ecologisch bureau Altenburg en Wymenga

